

С. Є. Музика
студ. II курсу
спеціальність «Фінанси, банківська справа, страхування
та фондовий ринок»
Науковий керівник: к. е. н., доц. Л. Є. Борисова

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ

Приналежність небанківських фінансових установ (далі – НФУ) до українського ринку пояснюється збільшеним попитом на їхні послуги через ряд переваг:

- доступність – такі установи зустрічаються на більшості вулиць будь-якого міста;
- вигідна відсоткова ставка для повернення позичок;
- мінімальний контроль держави за діяльністю НФУ;

– підтримка малого та середнього бізнесу, а також основних клієнтів- домогосподарств.

Розпочнемо розгляд тенденцій розвитку НФУ з їхнього визначення, а саме: НФУ – це юридичні особи, які не мають статусу банку, але здійснюють на професійній основі одну або кілька фінансових операцій [1; 2]. Такими установами є лізингові й страхові компанії, кредитні спілки, ломбарди, колекторські фірми, інвестиційні фонди та інші юридичні особи, які підлягають класифікації як НФУ згідно зі ст. 3 Закону України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» від 14.12.2021 № 1953-IX [1]. Головними функціями таких установ є акумулювання та мобілізація коштів, інвестиційна діяльність та надання фінансових послуг [2]. Таким чином за сприяння НФУ грошові кошти не втрачають своєї ліквідності та мають стійкий попит.

Наразі загальний обсяг ринку оцінюється у 2,5 трлн гривень, з них банківський сектор 70 %, небанківський – 30 %. Небанківський сектор щорічно зростає на 10–15 %, втрачаючи та запрошуючи нових гравців, яких зараз налічується 1058 учасників. З початку повномасштабного вторгнення 65 з них залишили ринок, і його розвиток частково сповільнився [3].

Проте, якщо згадати технологічний прогрес, то ніщо зараз не заважає таким установам, як небанківські, надалі просувати свої послуги та отримувати прибуток. НФУ використовують онлайн-операції для швидкого доступу клієнтів до послуг з будь-якої точки світу. Це дуже зручно для українців, які виїхали за межі держави, і яким або не дозволили отримання зарубіжного кредиту, або немає змоги дістатися до місцевої установи. До того ж відсотки НФУ за позичковий капітал значно нижчі, ніж за кордоном.

Через низький рівень контролю з боку держави деякі представники НФУ вдаються до злочинних дій/махінацій/ухилення від податків. Тому, постановою Правління Національного банку України від 10 квітня 2024 року № 43 уточнено особливості регулювання таких установ, і з 16 квітня 2024 року впроваджено нові правила контролю за небанківськими фінансовими групами, такі як покращення інспекцій, зміна порядку звітності, деякі

обмеження діяльності та внесено порядок врахування збитків унаслідок воєнних дій [4].

Таким чином удосконалюються одразу декілька моментів, які продукують розвиток НФУ та збільшення їхньої кількості на ринку:

1. Вища прозорість НФУ та якісніша звітність.
2. Підвищення етичної відповідальності НФУ перед клієнтами та навпаки.
3. Вдосконалення нормативно-правової бази.
4. Захист прав споживачів фінансових послуг.
5. Онлайн-банкінг.
6. Покращення якості послуг за рахунок державної підтримки.

Війна – це великий стрес як для бізнесу, так і для кожного громадянина. Проте, за поміркованої політики і розвитку супутніх технологій, можна все одно досягати поставлених економічних цілей, згадуючи, що малий та середній бізнес є «годувальниками» державного бюджету, і достатня кількість робочих місць у нових та вже існуючих компаніях допоможе країні не впасти у велику міжнародну боргову яму.

Список використаної літератури

1. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14.12.2021 № 1953-IX Закону України. *Верховна Рада України*. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text> (дата звернення: 18.04.2024).
2. Про затвердження положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : Постанова Національний банк України. НБУ. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text> (дата звернення: 18.04.2024).
3. У січні на ринку небанківських фінансових послуг з'явилося 3 нових гравці, 65 залишили ринок. *Офіційне Інтернет-представництво Національного банку України*. 2024. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/u-sichni-na-rinku-nebankivskih-finansovih-poslug-zyvilosya-tri-novih-gravtsi-65-zalishili-rinok> (дата звернення: 19.04.2024).
4. Уточнено особливості регулювання та нагляду на ринку небанківських фін послуг під час воєнного стану. *Офіційне Інтернет-представництво Національного банку України*. 2024. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/utochneno-osoblivosti-regulyuvannya-ta-naglyadu-na-rinku-nebankivskih-finposlug-pid-chas-voyennogo-stanu> (дата звернення: 19.04.2024).